

Comentarii cu privire la Strategia Agenda Digitală pentru România, aflată în consultare publică, din partea Coaliției pentru date deschise

31 Iulie 2014

Agenda Digitală este o strategie pe termen lung, cu obiective clare și specifice, precum utilizarea serviciilor de guvernare electronică de către 50% dintre cetățeni până în anul 2015 sau creșterea gradului de utilizare a serviciilor de internet în rândul grupurilor dezavantajate și de care depinde maximizarea utilizării noilor tehnologii pentru dezvoltarea economică și pentru o mai bună implicare a cetățenilor în procesul de guvernare. România trebuie să contribuie la atingerea obiectivelor impuse la nivel european, adoptând măsuri specifice contextului național, pentru a ajunge măcar la media Uniunii Europene în anumite sectoare de activitate. Conform evaluărilor de la nivel european, gradul de utilizare a serviciilor de guvernare electronică a scăzut în anul 2013, iar indicatorul de transparență este doar de 17 față de media europeană de 49. La capitolul guvernare electronică, România are un procent de 5% față de media europeană de 41%. Prin urmare, Strategia Digitală este un document esențial pentru remedierea acestor deficiențe ale sistemului.

Observații generale

Documentul aflat în consultare reprezintă o traducere, pe alocuri neinteligibilă, în limba română, a unor deziderate cuprinse în documente de politici publice europene, fără a exista o coroborare cu politici publice naționale deja existente pe aceleași teme și fără a cuprinde obiective măsurabile și activități concrete pentru îmbunătățirea situației actuale. De asemenea, documentul nu ia în calcul eforturile realizate în anumite domenii până în prezent și nevoile identificate cu această ocazie, în definirea liniilor de acțiune. Mai mult, în ceea ce privește zona de comerț electronic, s-au redat doar aspecte prevăzute în comunicatele Comisiei Europene cu privire la comerțul transfrontalier, fără a se lua în seamă studiile de pe piața internă.

Sugestii cu privire la Open Data – Date Deschise

În ceea ce privește secțiunea pentru date deschise, venim cu următoarele sugestii, ca urmare a activităților pe care le-am desfășurat pentru promovarea acestui concept pe agenda publică:

- să se elimine confuzia între termenii „open source” și „open data”, fiind inacceptabilă această neclaritate, deoarece există o distincție foarte importantă între cele două concepte. *Open source* se referă la un model de dezvoltare care permite accesul universal cu ajutorul licențelor libere, iar *open data* se referă aici la informațiile de interes public furnizate de autoritățile și instituțiile publice, disponibile într-un format din care informația poate fi preluată prin mijloace automate, permițând totodată reutilizarea și redistribuirea lor în scopuri comerciale sau necomerciale;
- să se facă referire și să se ia în considerare în elaborarea strategiei obiectivul specific 2 din cadrul Strategiei Naționale Anticorupție, în cadrul căreia sunt definite datele deschise, la noul Plan de acțiune pentru perioada 2014-2016 și la măsurile propuse prin acest plan, precum și la axele specifice relevante din programele operaționale POCA și POCU;
- în ceea ce privește linia de acțiune care promovează o platformă la nivel național pentru publicarea datelor deschise, menționăm că există platforma www.data.gov.ro, care găzduiește peste 100 de seturi de date publicate în format deschis și care are același scop de centralizare a datelor deschise la nivel național. Recomandăm de asemenea, să se aibă în vedere în elaborarea strategiei și condițiile pentru reutilizarea datelor, specificate în cadrul portalului, respectiv licența de stat;
- să fie introdus în document rolul Departamentului pentru Servicii Online și Design, actualul responsabil de coordonarea acțiunilor în domeniu. Mai ales în ceea ce privește standardizarea datelor, este important ca DSOD să fie implicat în acest proces și să nu se dubleze eforturile. Standardizarea se referă în Strategie la 2 aspecte: la formatul publicării datelor și la calitatea datelor publicate. Menționăm că deja au avut loc discuții cu instituțiile publice în această direcție și ar trebui ca linia de acțiune să pornească de la rezultatul acestor întâlniri și de la necesitățile identificate în practică;
- să se definească terminologia, într-o manieră compatibilă cu politicile publice existente;

- să existe o clară atribuire a responsabilităților. Sintagma „toate organele publice vor adera la această linie de acțiune” lasă loc de interpretare, fiind neclar ce înseamnă în acest context „organ public” sau „a adera”;
- liniile de acțiune trebuie corelate cu limite bine definite de timp, cu instituțiile responsabile și cu măsuri concrete, observațiile actuale fiind extrem de generale. Este important ca obiectivele să fie fezabile, iar rezultatele cuantificabile;
- în ceea ce privește linia de acțiune „Asigurarea unei atitudini optimiste pentru reprezentanții administrației publice cu privire la datele deschise”, considerăm că este mai potrivit în acest context să existe o linie de acțiune pentru pregătirea reprezentanților administrației publice în domeniu, atribuind și entitatea responsabilă pentru acest lucru.
- privind linia de acțiune „folosirea standardelor relevante și formatul care va fi folosit pentru prezentarea datelor” , recomandăm modificarea astfel „folosirea standardelor deschise și a formatelor neproprietare pentru publicarea datelor”. În prezent, majoritatea seturilor de date sunt publicate în format MS Excel, format proprietar.
- referitor la indicatorii globali pentru Open Government Data, nu se înțelege metodologia sau raportul între zona de interes și numărul aferent (pag. 62-63).

Coaliția pentru date deschise este singura platformă din România care reunește organizații non-guvernamentale și cetățeni care sprijină și monitorizează implementarea politicilor publice privind datele deschise în România și informează asupra reutilizării datelor din sectorul public în scopuri necomerciale și comerciale.

Mai multe informații despre Coaliția pentru date deschise găsiți pe adresa:
<http://www.fundatia.ro/coali%C8%9Bia-pentru-date-deschise>.